

Meziroční růst českých spotřebitelských cen a inflace v září zrychlila na 4,9 procenta

- CZ24 News | 12. října 2021

ČESKO: Meziroční růst spotřebitelských cen v Česku potřetí za sebou výrazně zrychlil. V září inflace stoupla na 4,9 procenta, což je o 0,8 procentního bodu více než v srpnu. Dále se tak drží na nejvyšší úrovni od roku 2008. Na růstu se podílelo zdražování pohonných hmot a bydlení i zvýšení cen potravin. Například skoro o 64 procent zdražil ledový salát a zhruba o 60 procent rajčata. Vyplývá to z [údajů](#), které dnes zveřejnil Český statistický úřad (ČSÚ). Záříjová inflace překonala odhady České národní banky (ČNB). Podle analytiků překročí inflace do konce roku pětiprocentní hranici a přiměje ČNB k dalšímu výraznému zvýšení úrokových sazeb.

“Zvýšily se náklady na vlastní bydlení, dále zdražily například pohonné hmoty, tabák, automobily, oděvy, stravování v restauracích i nábytek do domácnosti,” uvedla vedoucí oddělení statistiky spotřebitelských cen ČSÚ Pavla Šedivá. Třeba ceny za vodné a stočné proti loňskému září stouply shodně o 5,5 procenta, náklady na dopravu o 9,6 procenta a alkohol a tabák zdražily o 12,3 procenta. Naopak o 4,7 procenta zlevnil zemní plyn.

Zdražují také potraviny a nealkoholické nápoje. Zelenina zdražila téměř o sedm procent. Nejvíce, téměř o dvě třetiny, podražily ledový salát a rajčata. Stoupla také cena cibule, a to zhruba o pětinu. Naopak skoro o pětinu levnější byla meziročně mrkev a mírně zlevnily také papriky nebo hlávkové zelí.

Podstatně dražší než loni je mezi potravinami také mléko a máslo. Polotučné trvanlivé mléko stojí o sedm procent více a máslo zdražilo zhruba o devět procent. Naopak levnější lze koupit vepřovou pečení, která za rok zlevnila o pětinu. Celkově vepřové maso zlevnilo o desetinu a ceny hovězího a telecího masa stagnovaly. Levnější než loni v září je také některé ovoce. Citrony zlevnily skoro o pětinu, konzumní jablka o 15 procent a pomeranče zhruba o desetinu. Naopak cena banánů meziročně stoupla o 12 procent.

“Potraviny jsou z dlouhodobého pohledu spíše tlumícím prvkem inflace a současný vývoj je jen ‘drobnou’ odchylkou od normálu,” řekl ČTK mluvčí Zemědělského svazu ČR Vladimír Pícha. “Budoucí vývoj cen je značně nejistý, vzhledem k turbulentnímu vývoji ostatních nákladů spojených s produkcí potravin, jako jsou ceny energií nebo cena lidské práce,” dodal.

Prezident Agrární komory ČR Jan Doležal ČTK sdělil, že polní plodiny kopírují z cenového hlediska globální trendy. “A v sortimentu, jako je ovoce nebo zelenina, jsme dlouhodobě nesoběstační. Ceny tak určují zemědělci za hranicemi Česka,” uvedl. “Situace na trhu s potravinami je již delší dobu poměrně nepříznivá. Každé navýšení vstupů je velice nepříjemné a komplikuje další podnikání. Zároveň s plnou intenzitou doznívají dopady pandemie covid-19 a ani klimatické podmínky nejsou ideální,” uvedl ředitel pro programování a strategii Potravinářské komory ČR Miroslav Koberna.

Zdražovat pravděpodobně bude holding Agrofert, který patří do svěřenských fondů premiéra Andreje Babiše (ANO). Holding podniká mimo jiné například právě v zemědělství a potravinářství. Největší nárůst cen je ale v rámci koncernu v chemických továrnách, kde se vyrábějí dusíkatá hnojiva. ČTK to dnes sdělil mluvčí koncernu Karel Hanzelka. O kolik a jaké výrobky zdraží, neuvedl. “Ceny elektrické energie, zemního plynu, pohonných hmot a dalších vstupů se skokově zvyšují,” sdělil.

Zdražování potvrzují i další firmy. Třeba výrobky mlékárny Net Plasy z Bystřice pod Hostýnem na Kroměřížsku v uplynulých měsících kvůli vysoké inflaci zdražily do pěti procent, řekl ČTK ředitel mlékárny Robert Pospíšil. Nevyloučil, že další vlny zdražování budou následovat. Chocenská mlékárna chce kvůli zdražení vstupních surovin, obalů či dopravy zvýšit ceny od příštího roku, zdražení bude asi do deseti procent, řekl ČTK šéf firmy Pavel Marek.

Zářijová meziroční inflace byla o 1,7 procentního bodu vyšší, než odhadovala centrální banka v prognóze. Důvodem je především jádrová inflace, která nezahrnuje sezonní vlivy, a znatelně rychlejší růst cen potravin. Větší byl i růst regulovaných cen a cen pohonných hmot, uvedl dnes ředitel sekce měnové ČNB Petr Král.

Zvyšování inflace je podle Krále odrazem vzednutí spotřebitelské poptávky po odbourání protiepidemických opatření. "Zvýšením cen si prodejci zboží a poskytovatelé služeb částečně kompenzují nízké či nulové tržby z dob uzavírek, stejně jako růst nákladů," uvedl. Podle aktuální prognózy ČNB budou inflační tlaky od konce roku postupně zmírňovat. Příští rok se inflace bude podle Krále vracet k dvouprocentnímu cíli.

ČNB již dříve reagovala na zrychlující inflaci zvýšením základních úrokových sazeb, od kterých se pak odvíjí úročení komerčních půjček. Do konce roku inflace podle ekonomů oslovených ČTK překoná pět procent, především kvůli zdražování energií. Vývoj kolem inflace pak povede k dalšímu zvýšení úrokových sazeb. Podle hlavního ekonoma České bankovní asociace Jakuba Seidlera je dokonce možné, že do konce roku se inflace přiblíží šestiprocentní hranici, a možná ji i překoná.

Růst inflace může přispět ke zvýšení počtu osobních bankrotů. Ve třetím čtvrtletí letošního roku bylo v Česku vyhlášeno 3600 osobních bankrotů, o 13 procent méně než ve stejném období loni. Zároveň bylo podáno 3658 návrhů na osobní bankrot, o 15 procent meziročně méně. Vyplývá to ze statistik společnosti CRIF – Czech Credit Bureau, které má ČTK k dispozici. "Ve zbývajících částech roku se však dá očekávat mírné zvýšení počtu bankrotů v reakci na růst inflace a úrokových sazeb, které zvýší náklady na splácení půjček," uvedla analytička CRIF Věra Kameníčková.